

चिकित्सा-विज्ञान और प्रौद्योगिक जगत में
सर्वाधिक प्रकाशित होने वाला निषप्तक समाचार पत्र

पाक्षिक

इलेक्ट्रो होम्यो मेडिकल गजट

वर्ष — ४६ ● अंक — १८ ● कानपुर १६ से ३० सितम्बर २०२४ ● प्रधान सम्पादक — डा० एम० एच० इदरीसी ● वार्षिक मूल्य ₹ १००

**इन्स्टीट्यूट आफ इलेक्ट्रो होम्योपैथी कानपुर
इलेक्ट्रो होम्योपैथिक केन्द्र के नाम से जाना जायेगा**
बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र० के चेयरमैन
डा० इदरीसी ने किया द्वीप जलाकर उदघाटन

दो दशक बाद कानपुर को मिली पुनः इलेक्ट्रो होम्योपैथी की पाठशाला

कानपुर १२ सितम्बर,
किसी समय में इलेक्ट्रो
होम्योपैथी का बड़ा खोल-बाला
कानपुर में ९० के दशक में हुआ
करता था जब इलेक्ट्रो
होम्योपैथी के छात्र सफेद एप्रिल
में माल रोड से गुजरा करते थे
तो परेड से लेकर निशात सिनेमा
तक लोग एक टक इन छात्र
छात्राओं को रुक देख लिया
करते थे उस समय पास ही में
कानपुर होम्योपैथिक मेडिकल
कालेज स्थानीय जी० एन० ५००
इन्टर कालेज में संचालित हुआ
करता था जो बड़े छोराहे से
कच्छरी जाने वाली रोड पर है,
जबकि सी० एम० ई० एच०
मेडिकल कालेज के नाम से
इलेक्ट्रो होम्योपैथी का कालेज
में माल रोड पर स्थित था
दोनों कालेजों की टाइमिंग एक
होने के कारण अवसर माल रोड
पर सफेद एप्रिल ही एप्रिल दिखाई
पड़ते थे एक समय ऐसा भी
आया कि सी० एम० ई० एच०
मेडिकल कालेज ने अपनी एक
शाखा सी० एम० ई० एच०

बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र० के चेयरमैन डा० एम० एच० इदरीसी, मैटी जी को माल्यार्पण करते हुये —

मेडिकल कालेज के पास ही
इन्स्टीट्यूट के नाम से खोल दी
अब तो छात्राओं की संख्या और
बढ़ गयी कानपुर के लोगों का
लड़ान शुरू से ही इलेक्ट्रो
होम्योपैथी के प्रति रहा है,
अभियाकर्तों का भी लड़ान
होम्योपैथी की अपेक्षा इलेक्ट्रो
होम्योपैथी के लिये कुछ ज्यादा
ही था।

कहावत है कि समय
एक जैसा नहीं रहता वक्त ने
करवट ली और किन्हीं अपरिहाय
कारणों से वह दोनों कालेज
बन्द हो गये, समय ने २० साल
बाद पुनः अपनी करवट बदली
और १२ सितम्बर, २०२४ को
इलेक्ट्रो होम्योपैथिक केन्द्र के
नाम से पुनः इलेक्ट्रो होम्योपैथी
को कानपुर में स्थापित होने का
गौरव प्राप्त हुआ।

अब यह संस्थान
शिक्षण केन्द्र ही नहीं अपितु
चिकित्सा एवं अनुसंधान के क्षेत्र
में भी अपनी उपरिथित मजबूती
के साथ स्थापित करेगा।

मथुरा का सादाबाद इलेक्ट्रो होम्योपैथिक कालेज ने भी अपना नाम बदल दिया अब यह डा० आर० सी० उपाध्याय इन्स्टीट्यूट ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथी होगा

सादाबाद— सलेमपुर रोड पर¹
स्थित श्री मोहन लाल आदर्श
इन्टरनेशनलिंग्विट कालेज में
संचालित सादाबाद इलेक्ट्रो
होम्योपैथिक मेडिकल कालेज
को बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो
होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र०
द्वारा दिनांक २४ मार्च १९८२ को
बोर्ड द्वारा संचालित पाठ्यक्रमों
को संचालित करने की अनुमति
प्रदान की थी जो वर्ष २००७ तक
निरन्तर जारी रही, उ०प्र० शासन
चिकित्सा विभाग-४ द्वारा

केन्द्र सरकार के एक आदेश की
व्याख्या गलत होने के कारण पूरे
प्रदेश में इलेक्ट्रो होम्योपैथी की
शिक्षा में व्यवधान उत्पन्न हो गया
था जिसके कारण प्रदेश में
इलेक्ट्रो होम्योपैथी की शिक्षा
वाधित हो गयी थी, इस आदेश
की गलत व्याख्या स्वीकारने के
कारण मानवीय उच्च व्यायालय
द्वारा वर्ष २०११ में एक आदेश
जारी किया गया जिसका
अनुपालन भारत सरकार
स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण

मंत्रालय, स्वास्थ्य अनुसंधान
विभाग के आदेश दिनांक २१
जूल, २०११ के रूप में हुआ, राज्य
सरकार ने जिस आदेश का
अनुपाद का व्यावधान रूप में नहीं
किया था वह आदेश मारत
सरकार का था, इस आदेश के
जारी होने के पश्चात उ०प्र०
शासन चिकित्सा अनुभाग-६
द्वारा दिनांक ०४ जनवरी, २०१२
को जारी किया गया जिसका
अनुपालन भारत सरकार
स्वास्थ्य एवं परिवार कल्याण

वर्तमान में इसे और अधि कार्य
क्षेत्र प्राप्त हो गये हैं जिसमें से
एक अनुसंधान का भी क्षेत्र आता
है, इस आदेश को जो इलेक्ट्रो
होम्योपैथी की कालेज/संस्थान
द्वे सन्देश एक संजीवनी मिली है
और वे पुनः अपने असतित में
आने का पूरा प्रयास कर रही हैं
इन्हीं में से एक नाम सादाबाद
इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिकल
कालेज का है जो अब अपने नये
क्लैवर के रूप में डा० आर० सी०
उपाध्याय इन्स्टीट्यूट ऑफ

નામ બદલને કા કુછ તો કારણ હૈ

પતા નહીં આજ કલ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે સંસ્થા સંચાલકો મેં ક્યા હો ગયા હૈ ? જિસકો દેખો વહી અપના નામ બદલને મેં લગ ગયા હૈ સબસે પહેલે શુભાત્મક કાનપુર સે હુંણુ, વેસે તો કાનપુર કો ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કા નંદ માના જાતા હૈ

અબ તક કા ઇતિહાસ રહા હૈ કે હર અચ્છે કામ કા શ્રીગોપણ કાનપુર સે કિયા જાતા હૈ, અચ્છું સે લોહા લેને કે લિયે આજાદી કી લઢાઈ હો યા રાજનીતિ કે અખાદે યા ઇન્ઝીનિયરિંગ હો યા ફિર વિકિત્ત્વા કે દોત્ર, હર કાર્ય મેં સફળતા અર્જિત કરની હો તો પ્રારમ્ભ કા રસ્તા હન્ગારે કાનપુર સે હી હોકર જાતા હૈ, અમી કુછ દિનો પહેલે કી હી વાત હૈ 90 કે દશક કા ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે દોત્ર મેં ઉત્તર પ્રદેશ કા જાના માના ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક મેડિકલ કાલેજ જિસે ક્રમશ : કાઉણ્ટ મેટી ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક મેડિકલ કાલેજ વ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઑફ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે નામો સે જાના જાતા થા ઇસકે સંચાલકો ને નામ બદલ દિયા અબ યાં ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કેન્દ્ર કે નામ સે જાના જાતા જાયેગા !

દેખ દેખી કહેં યા ફિર કુછ ઔર મથુરા મેં સાદાબાદ મેં એસ્ટો ઇંડી એવી મેડિકલ કાલેજ જો પરિવિની ઉત્તર પ્રદેશ કા પ્રલ્યાત ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કા કાલેજ થા ઉસને ભી આવ દેખ ન તાવ તુરન્ત ફુરન્ત અપને નથે નામ કા પ્રસ્તાવ બોર્ડ ઓફ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક મેડિસિન, ડેઝ્પ્રો કો પ્રેરિત કિયા, અબ ચૂકી સંચાલકગણો કી ઓર સે પ્રસ્તાવ થા જિસે બોર્ડ ને સ્વીકાર કર રહ્યા હૈ ।

વેસે નામ બદલને કી પ્રથા કોઈ નર્ઝ નહીં હૈ આપકો યાદ હોયા કે ઉત્તર પ્રદેશ મેં બસપા સરકાર કે કાર્યકાલ મેં અનેક જિલોને કે નામોને કો બદલ દિયા ગયા થા, વાત યાં સમાપ્ત હો જાતી તો કોઈ વાત નહીં, સપા સરકાર જે ઉત્તર પ્રદેશ મેં આયી તો ઉસને ભી કુછ ઐસા હી કિયા ઔર વર્તમાન મજાપા સરકાર કયો પીછે રહ્યી ઉસને ભી અપના કર્તવ્ય નિમાયા ।

નામ બદલના અચ્છી વાત હૈ પરંતુ હને યા અવશ્ય દેખના હોયા કે કેવેલ નામ બદલકર અચ્છી ભી કુછ જ્યાદા કરના હોયા હને વહ સારે કાર્ય કરને પહુંચે જો પૂર્વ મેં હો રહે થે અપિતુ વહ કાર્ય ભી કરને હોયે જો પૂર્વ મેં કિન્હીં કારણોને સે પૂર્ણ નહીં હુયે હું અપની ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે સમાન રૂપ સે સ્થાપિત કરના હૈ તો વિકિત્ત્વા કે દોત્ર મેં અનેક કાર્ય ઐસે હૈં જો આજ તક હુયે હી નહીં હય તો ઇસી ઉદ્ઘાટન માટે કંસે રહે કે અરે સમગ્ર આને પર સબ હો જાયેગા ।

હમેં અપની સોચ ઔર કાર્ય મેં પરિવર્તન લાના હોય યદિ હય ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક મેં વિકાસ કી વાત કરેં તો ઇસસે હય ઇનકાર નહીં કર સકતે હૈં કે વિકિત્ત્વ પદ્ધતિ કા વિકાસ નહીં હુયા હૈ, લેકિન જો સંતુલિત ઔર સમગ્રિત વાસ્તવિક વિકાસ હોના જાહીયે વહ નહીં હો સકા હૈ, ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે વાસ્તવિકતા કે દેખતે હુયે ઇસે વિકિત્ત્વા જગત કી નર્ઝ ક્રાનિન માના જા રહા હૈ વર્તમાન મેં જો સ્થિતિ હૈ વહ કિસી સે છુફી નહીં હૈ, પ્રતિસ્પદ્ધા કી દૌદ મેં હું સમગ્ર કે સાથ કદમ સે કદમ મિલાકર ચલના હોયા ।

નામ બદલને કી આવશ્યકતા કયો પહી ? ઇસસે ભી ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક સમાજ કો ભાલી-માંત્રિક સ્વરણ કરના જાહીયે કે ડેઝ્પ્રો 2000 મેં અવમાનનાવાદ સંખ્યા 820/2002 રાજેશ કુમાર શ્રીવાસ્તવ બનામ શ્રી એઠી પીઠ વર્મા મુલ્ય સંખ્યા ૭૦૫૦ શાસન મેં પારિત આદેશ દિનાંક 28 જન્વારી, ૨૦૨૪ કે અનુપાલન મેં એક સંક્રીય સંસ્થા કે વિરુદ્ધ અનેકો આદેશ પારિત હુયે જિસકે કારણ પ્રદેશ મેં ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક શૂય સી હો ગયી, ઇન આદેશોને આલોક મેં નામબીન સંસ્થા કે બન્દ ભી કર દિયા ગયા, ઇન આદેશોને કા ગમીરતા વિભિન્ન કોણોને સે અધ્યયન-નોરાન્ત યા નિશ્ચય કિયા ગયા કે ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક સંસ્થાઓનો કાલેજ કે બાજારે ઇન્સ્ટીટ્યુટ નામકરણ કિયા જાયે જિસાને પ્રાથમિક સે લેકર ઉચ્ચતર તક કી શિશ્ય ઇસાં સમાહિત હો જાયે ઇસી ઉદ્ઘાટન સે 12 સિતમ્બર કો કાનપુર રજીબાદ 14 કો સાદાબાદ કી સંસ્થા કે નામકરણ હુયા ।

સાદાબાદ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઑફ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક કે ઉદ્ઘાટન કાર્યક્રમ કૈમરે કી નજર મેં

ડેઝ્પ્રો ૧૫ સપ્ટેમ્બર ૨૦૨૪ સાદાબાદ કે ઉદ્ઘાટન કરતે હોયે । છાયા ગજર્ટ

યાં સે દાયે ક્રમના ડાંડ પીઠેંદ્રાધાર અલીગઢ બીએમ્બીકો વિકાસ કાનપુર, ડાંડ પિંડ કુમાર પાલ કિરોજાબાદ, ડાંડ આર્ટ સીઓ ઉપાધ્યાય સાદાબાદ Dr. M.H. Idrisi LkO. ડાંડ સંજય દ્વિનેતૃ કાનપુર એવ ડાંડ રણ રજા

ડાંડ આર્ટ સીઓ ઉપાધ્યાય ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઑફ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક, સાદાબાદ કે ઉદ્ઘાટન કે બાદ સુપ કોટો

ડાંડ આર્ટ સીઓ ઉપાધ્યાય ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઑફ ઇલેક્ટ્રો હોમ્યોપૈથિક, સાદાબાદ કે ઉદ્�ાટન કે અવસર પર માદિક એ બોલતે ડાંડ નેમ સિંહ, બગલ મેં બચ પર ડાંડ રાહે મધ્યાન રઘુ, પીંછે કી ઔર ડાંડ અલારટીન, ડાંડ એમ સે વિકાસ, ડાંડ પિંડ કુમાર પાલ, ડાંડ આર્ટ સીઓ ઉપાધ્યાય, B.I.H.M. U.P કે Chairman Dr. M.H. Idrisi એવ ડાંડ સંજય દ્વિનેતૃ

बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र०

के चेयरमैन डा० एम० एच० इदरीसी एवं मीडिया प्रभारी डा० शिव कुमार पाल सम्मानित

जनपद आयुर्वेद और
स्वास्थ्य सम्मेलन स्वामन भेला श्री
दाकौशी महाराज घन्वत्तरी भवन
जनपद डायरेस 14 सितम्बर 2024

को सम्पादन हुआ। सर्वप्रथम आए
हुए सभी मुख्य अतिथि विशिष्ट
अतिथियों व आनुतंत्री अतिथियों का स्वागत दीया ताकुर सिंह
सोलंकी (विजयनीर) वह सम्मेलन
के प्राधिकारी ने बारी-बारी से
स्वागत कर रखा पर आशीर्वाद
किया। मुख्य अतिथि दीया निरंजन
सिंह त्यागी जी ने हीष प्रज्ञविलित
कर घन्वत्तरी भगवान के छायाचित्र
पर माल्पापण किया तथा दीया राम
प्रकाश शर्मा व दीया सतीश चन्द्र
कर्सतानी ने संयुक्त रूप से हीष
प्रज्ञविलित किया मुख्य अतिथि श्री
निरंजन सिंह त्यागी जी आयुर्वेद
विकास की वैधानिकता पर
प्रकाश भाला तथा विशिष्ट
अतिथि डा० एम० एच० इदरीसी
बोर्ड आफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक
मेडिसिन उ०प्र० लखनऊ के
चेयरमैन ने आयुर्वेद व इलेक्ट्रो
होम्योपैथिक की वैधानिकता के
बारे में भी प्रकाश भाला विशिष्ट
अतिथि वृजपाल सिंह आयुर्वेद के
उत्थान के बारे में उदाहरण
किया। मित्र आयुर्वेदिक
औषधालय के विकासक डा०
दीरेंद्र सिंह ने मेले में आए हुए
मरीजों का निःशुल्क उपचार
किया डा० राजेश उपाध्याय ने
बवासीर व भर्मद द्वारा छारसूत्र
के द्वारा उपचार करने पर प्रकाश
भाला निम्न प्रबन्धाओं ने आयुर्वेद
विकास पढ़ायि पर विधाव विमर्श
किया दीया मोहन बृजेश रावत, दीया
अजय कुमार उपाध्याय, दीया प्रेम
रावत भगवन्तपुर, दीया डी०क०
जैन, दीया राजेश्वर प्रसाद शर्मा,
दीया भगवान अवधाल, दीया ललता
प्रसाद, दीया भगवान अवधाल, दीया
रमेश चन्द्र उपाध्याय ने आए हुए
सभी अतिथियों का आमार प्रकट
किया तथा सम्मेलन के समापन
की घोषणा की डा० राधे राधे राधे
राधे, डा० डी०क० महेश्वरी, डा०
विपिन चौहान (कच्चीर), डा०
पी०क० राधव, डा० राजेश क्षिवेदी,
डा० मिथलेश कुमार, डा०
एस०क० पाल, डा० नेम सिंह, डा०
बहादुर अली, डा० रवीन्द्र कुमार,
डा० गौड़ श्री, डा० विजेन्द्र पाल
शर्मा, डा० प्रवीन कुमार
उपाध्याय, डा० पदन कुमार
उपाध्याय, गौरव शर्मा के साथ
दीया आयुर्वेद के विकासक
उपरित रहे। कार्यक्रम से सम्बन्धित
कार्य कोटी पेज 4 पर हैं।

बी० ई० एच० एम० के लिए
डा० अर्तीक आहमद द्वारा गजट
प्रेस 126 टी/22 ए समालोचन
का ताजावाच, जूही, कानपुर-14
से मुद्रित एवं मिथलेश कुमार
मिश्र द्वारा कम्प्यूटरइन्ड ब्रॉडकास्ट
करा कर 9/1 पीली कालोनी, जूही,
कानपुर-208014 से प्रकाशित
किया।

विशिष्ट अतिथि डा० एच० इदरीसी बोर्ड आफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन उ०प्र० लखनऊ के चेयरमैन को भगवान घन्वत्तरी की कोटी देकर सम्मानित करते हुये दीया ताकुर सिंह सोलंकी। छाया गजट

बोर्ड आफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन उ०प्र० लखनऊ के मीडिया प्रभारी डा० शिव कुमार पाल को सम्मानित करते हुये डा० आर० सी० उपाध्याय

जनपद आयुर्वेद सम्मेलन हाथरस.....पेज 3 से आगे

हाथरस में आयोजित आयुर्वेदिक शिविर में मंच पर विराजमान क्रमशः बाये से दायें वैद्य निरंजन सिंह त्यागी (पूर्व सदस्य C.C.I.M.) बीच में डा० एम० एच० इदरीसी (चेयरमैन बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र० एवं सत्या बहन प्राचार्य – छाया गजट

हाथरस में आयोजित आयुर्वेदिक शिविर में मंचासीनडा० एम० एच० इदरीसी (चेयरमैन बोर्ड ऑफ इलेक्ट्रो होम्योपैथिक मेडिसिन, उ०प्र० का माल्यापर्ण कर स्वागत किया गया

– छाया गजट

